

Voia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Inserțiuni:

Pentru fiecare centimetru patrat
câte 300 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMIȚE PE ADRESA
CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ

Episcopia ort. rom. Caransebeș
cont. C. E. C. Nr. 89.676.

Cuvântarea

P. Sf. Sale Episcopului nostru Veniamin rostită la recepția din ziua de Anul Nou 1947.

*Prea Cucernice Păr. Consilier,
Preaestimați și iubiți domni și frați,*

Vă mulțumesc din toată inima pentru bunele urări ce mi le faceți cu ocazia Anului nou, precum și pentru simțămintele de dragoste ce le manifestați față de mine și față de instituția sfântă pe care o reprezint. Dați-mi voce ca să consider aceste simțăminte ca un semn de prețuire și alipire față de Biserica noastră și țărănească, mama cea bună a Neamului. Țin să vă asigur pe toți de cele mai calde și părintești simțăminte de dragoste și prețuire și vă urez tuturor sănătate și spor la muncă la locul de răspundere ce-l aveți fiecare, pentru binele și prosperarea Țării și a Neamului.

Anul trecut a fost un an greu, cu mari necazuri și suferințe pentru toată lumea, ca o urmare a cumplitelui războiu. Și poporul nostru a avut de îndurat pe lângă urmările războiului o cumplită secetă care a adus multe lipsuri, mai ales în Moldova, dar nu ne-am pierdut nădejdea unor zile mai bune. De aceea pășim pragul Anului nou cu optimism și cu încredere în virtuțile și puterile Neamului nostru și cu nădejde în ajutorul lui Dumnezeu pe care-L rugăm ca să-și reverse binecuvântările sale asupra noastră, ca să ne putem redresa viața și să se poată realiza dorințele de mai bine, de a trăi în pace și bunăvoință cu toate naționalitățile conlocuitoare, fără deosebire de rasă, limbă și religie, cu viață adevărat democratică, bazată pe principiile iubirii Evangheliei lui Hristos, într-o țară liberă și independentă, suverană și stăpână pe destinele ei, sub sceptrul tinărului și iubitului nostru Rege Mihai I, căruia îi dorim cu dragoste și devotament fișe îndelungată și glorioasă domnie.

Am adus în decursul istoriei sbuciumate a Neamului prea mari jertfe — pe cei mai buni fii ca să putem renunța la dreptul sfânt al **suveranității naționale**, căci ea nu este apanajul nici unei clase sociale, ci al națiunii întregi. Noi avem specificul nostru sufletesc și trebuie să luptăm pentru păstrarea lui, căci dela salvarea lui depinde și conservarea și existența Neamului.

Ne gândim cu acest prilej cu recunoștință la miile de eroi ai neamului cari și-au jertfit viața pentru desrobirea Ardealului de Nord și a cărui realizare pe veci la Patria mamă a fost recunoscută de conferința de pace dela Paris și pentru a asigura urmașilor un viitor mai bun și un patrimoniu național mai bogat. Cum noi ne-am chivernisit Țara și bogățiile ei după nevoile noastre și nici odată n'am râvnit la bunurile altora, tot așa dorim ca și alții să nu râvnească la ale noastre și să ne lase cu necazurile noastre, căci trăgând învățatură din trecut vom ști să ne făurim în libertatea pe care o dorim, o viață mai bună și cu mai multă dreptate socială ca până acum.

Noi dorim ca să trăim în bună prietenie cu toate popoarele vecine și în deosebi cu marea vecină dela răsărit. U. R. S. S., călăr în o mare greșală a desconsidera realitatea și a nu avea raporturi de prietenie și colaborare cu această mare putere. Un bun început s'a făcut și cu reluarea raporturilor de colaborare a Bisericii noastre cu cea a Rusiei sovietice prin vizita oficială făcută nu demult de o delegație a Sf. Sinod în frunte cu Patriarhul Țării. Noi îi suntem recunoscători U. R. S. S.-ului că ne-a ajutat să desrobim Ardealul de Nord rupt dela sânul Patriei prin odiosul dictat dela Viena.

Suntem convinși că numai **iubirea** învinge răutățile și deosebirile dintre indivizi și popoare și numai ea poate aduce pacea și buna învoire, acest dar neprețuit adus în lume de Mântuitorul Hristos după care oftează omenirea de atâta vreme.

Salvarea Țării nu va putea veni decât prin încordarea puterilor Neamului, prin înfrățirea și solidaritatea tuturor oamenilor de bine, lăsând la o parte toate deosebirile de clasă și partide și mai ales prin restabilirea echilibrului valorilor morale ale Națiunii și prin redresarea sufletească a omului. Biserica, ca cea mai democrată instituție și slujitorii ei, nu face altă politică decât cea a Bisericii și a dragostei creștine, care voește să adune pe toți fiii Țării la **înfrățire** în muncă cinstită spre a scoate Țara la limanul mântuirii, din situația grea în care se află.

Bisericile creștine trebuie să-și unească rugăciunile, ca Dumnezeu să coboare în sufletele bărbatilor de stat spiritul de amicitie și colaborare ca să asigure astfel fiecărei națiuni, mari și mici de o potrivă, drepturi și datorii egale și condițiile liberei dezvoltări, ca cu toate să fie împreună lucrătoare la progresul umanității, care va avea ca urmare o viață frățească și pașnică.

Trăim încă vremuri grele, căci încă nu s'au limpezit apele Neamului. Sunt convins că toți bunii români sunt îngrijorați de soarta și viitorul Țării și Neamului și sunt gata să-și dea contribuția lor desinteresată pentru izbândirea legitamelor aspirații ce le avem. Avem încredere în marii aliați, cari vor aprecia marile jertfe și contribuția noastră la scurtarea și câștigarea războiului și prin pacea cinstită și dreaptă ce o vor făuri ne vor ajuta la refacere și la ajungerea unei veți normale. Ei vor trebui să tîndă la stăpînire din suflete a dorului de dominație și stăpînire a sentimentelor de ură și răzbanare, ca să se facă o **apropriere sinceră între popoare** prin cunoaștere, iubire și ajutorare reciprocă realizată în milostenia creștină.

Toate absolutismele și dictaturile de orice fel sunt dușmane ale democrației adevărate și vor sfârși prin voința de libertate a popoarelor.

Domnilor,

Prezența D-Voastră în această reședință, în număr așa de mare, e semnul îmbucurător, că dragostea DV. față de Biserică, este foarte vie și că DV. cu întreg poporul nostru, V-ați pus totdeauna nădejdea în cele mai grele vremuri în credința strămoșească, care a fost pavăză și călăuză și stîncă de granit în mijlocul valurilor năprasnice, cari au bătut corabia Neamului.

Azi mai mult ca oricând bisericile încep să devină tot mai cercetate, căci oamenii s'au convins, că bunurile materiale nu le pot mulțami trebuințele sufletești, și de aceea caută bunurile spirituale aduse de Mântuitorul lumii, Iisus Hristos. În biserică își află credincioșii întărirea credinței și alinaerea suferințelor. O dovadă grăitoare sunt jertfele mari pe cari le-au adus credincioșii în vremurile grele de războiu și de mari lipsuri, pentru zidiri, renovări și înfrumusețări de biserici. Sute de milioane s'au jertfit pentru acest scop numai în eparhia noastră reparându-se radical în ultimii ani 16 biserici, cari au fost sfințite de noi și încă vre-o 6 așteaptă sfințirea. Cu bucurie constat, că cuc. preoțime, cu unele excepții dureroase, este la datorie în misiunea grea de apostoli ai împărăției lui Dumnezeu pe pământ. În această misiune a noastră am avut și avem sprijinul devotat și prețios al mirenilor. Colaborarea consiliului meu eparhial, a deputaților eparhiali și a membrilor din diferite consilii este de neprețuit și fără concursul lor nu s'ar putea realiza promovarea și progresul Bisericii și a instituțiilor.

Este adevărat că nu toți înțeleg cum ar trebui învățăturile Evangheliei și rolul Bisericii. Mulți o consideră ca o frumoasă moștenire tradițională, cu care se fălesc la sărbătorile mari și la cele naționale, fără ca să-i simtă lipsa de fiecare clipă în viață. De aceea cercetează unii biserică din Paști în Crăciun și nu trăesc aveau învățăturile mântuitoare de suflet, cari nu pătrund în toate fibrele cele mai intime ale ființei lor, ca să le schime total structura sufletească și să ajungă la o trăire în și prin Hristos, marele Pedagog și povățuitor al omenirii pe calea desăvârșirii. Țin să mulțumesc tuturor, colaboratorilor mei preoți și mireni pentru prețiosul concurs acordat și să-i rog ca și în viitor să nu ne lipsească cu ajutorul lor.

Domnule Primar,

Cunoscând atașamentul și sentimentele DTale, ca fiu de preot, față de Biserică Vă rog, ca împreună cu toți colaboratorii DTale și toți șefii de autorități din loc, ajutați de bunii cetățeni și fii ai orașului să ne dați tot concursul și sprijinul pentru realizarea cât mai neîntârziat a vechiului dezerat al înaintașilor mei în acest scaun, începând de acum 80 ani, *ridicarea unei marelui catedrale* demne de acest vechiu centru bisericesc și românesc. Mulțumesc cu acest prilej On. Guvern și în special Dlui Al. Alexandrini, Ministrul Finanțelor, pentru prețiosul ajutor acordat din visticria Țării bisericilor din eparhie și chiar la zidirea bisericii catedrale și nu ne îndoim că și în viitor ne va acorda un ajutor mai însemnat, ca să putem pune cât mai curând peatra fundamentală.

Cu aceste gânduri și dorinți, împărtășindu-Vă arhieresti binecuvântări, și rugând pe Dumnezeu să binecuvinteze strădanile noastre, pe dreptcredinciosul nostru popor și scumpa noastră Țară, în frunte cu Regele ei, Vă urez tuturor an nou cu pace, sănătate și mulțumire sufletească, ca să ne putem bucura mulți ani de roadele păcii și de o viață mai bună, și într-o țară prosperă și fericită.

Vă rog ca împreună cu mine să strigăm: **Trăiască Regele!**

Serbarea Anului nou în Caransebeș

Ca în toți anii Sf. Liturgie a slujit-o P. Sf. Sa Episcopul nostru Veniamin, înconjurat de un mare sobor de preoți. Predica zilei a rostit-o prot. I. Suru, făcând și o amplă dare de seamă asupra stării religioase morale a parohiilor din loc, nașteri, morți, donații, etc.

Sf. Liturghie a fost urmată de un Te-Deum, în prezența autorităților locale și a unui numeros public.

După Sf. Liturghie credincioșii în frunte cu șefii autorităților au ținut să se prezinte la reședința episcopală spre a aduce omagiile Ierarhului lor.

Cu acest prilej în numele Clerului și poporului a cuvântat P. C. Sa Ic. St. prot. Romul G. Ancușa, cons. ref. eparhial rostind următoarele:

Prea Sfințite,

Am trecut iarăși peste un an — anul 1946 și iată-ne în pragul unui an nou — anul 1947.

Anul 1946 puțin bine ne-a adus, căci a fost un an de zile grele.

Ce ne va aduce anul nou 1947?

La această întrebare nimeni dintre noi nu poate da vre-un răspuns. Singur bunul Dumnezeu,

în ale cărui mâni sunt anii și veacurile, cunoaște această taină. Noi, muritorii de rând, una știm, că nici odată anul nou n'a venit și nu vine numai cu zimbete și cu licăriri de ochi frumoși. În totdeauna, în culele lui tainice, rezervă unora dintre noi lacrimi și desamăgiri.

Și cu toate acestea, ziua de anul nou este ziua bucuriilor și a dorințelor frumoase în care toți creștinii se veselesc, când pe fețele tuturor numai bucurie și veselie se poate ceti și când din toate părțile, dela toți prietenii și cunoscuții, primim și le facem urări pentru un an nou fericit.

Acesta este motivul pentru care ne aflăm astăzi în fața P. S. Voastre, căci suntem copiii sufletesti ai P. S. Voastre și am ținut de a noastră datorie, ca la acest hotar al vremii să Vă prezentăm fieștilor noastre urări de an nou fericit.

Toți suntem fiii sufletesti ai P. S. Voastre. Toți suntem creștini și români, cari credem în permanența neamului și în vecinicia Bisericii lui Christos.

Creștinismul pentru noi este un principiu de viață, este o doctrină originală și revelată, care nu derivă din frământările politice sau nevoile economice ale vremurilor. Ea este pentru noi legea lui Christos, pe care noi vrem să o trăim.

Suntem apoi Români, cari în Biserica lui Christos nu vedem numai o depozitară a credinței noastre, ci o cetate de păstrare a existenței noastre naționale. Biserica lui Christos ne-a creiat, puterea ei ocrotitoare ne-a păstrat ființa și ne-a determinat viața noastră națională.

Prezentându-ne astăzi înaintea P. S. Voastre, urmăm o tradiție — așa pute zice — seculară. Noi păstrăm și cinștim tradiția,

Pentru noi tradiția este un izvor de viață dată, din care mereu ne reînprospătăm puterile.

Înaintașii noștri, din moși-strămoși, nicăiri nu au simțit, ca aici, între zidurile acestei reședințe vlădicești, răsufletul vecinicii.

În zile grele, ca și în zile bune, sub privirile scrutătoare ale atâtor înaintași iluștri ai P. S. Voastre din tablourile care împodobesc pereții acestei reședințe, își strângeau rândurile și întăriți cu binecuvântarea arhierescă a vlădicului lor, plecau la munca de îndrumare a vieții sufletesti a credincioșilor și nu odată și la luptă de apărare a drepturilor noastre bisericesti și naționale.

Așa și noi astăzi, în prag de an nou, când trebuințele de împlinit sunt multe și când ni-se cere tuturor o înfrățire de forțe, o strângere a rândurilor.

Noi nu facem astăzi nici o făgăduință, pentru că vrem să fim judecați după fapte împlinite. Vă rugăm însă, Prea Sfințite, să binecuvântați intrarea noastră în anul 1947 și cu binecuvântarea arhierescă a P. Sf. Voastre să ne întăriți în munca și lupta pentru apărarea patrimoniului nostru sufletesc, care este Biserica noastră strămoșească, pentru ca în slujba acesteia și pentru binele Neamului și al Țării, să ne putem strânge rândurile, să ne înfrățim toate forțele și „toată viața noastră lui Christos Dumnezeu să o dăm“.

Odată cu această rugămintă, Vă rog, P. Sf. să-mi permiteți, ca în numele clerului și poporului dreptcredincios reprezentat prin delegații corporațiilor parohiale, protopopești și eparhiale, din eparhie, precum și în numele repre-

zentanților tuturor autorităților de față, să Vă doresc un an nou fericit, cu pace, sănătate și bine la toate, care să întărească toiagul P. S. Voastre cu păstorire cât mai rodnică întru apărarea sufletului nostru creștinesc și românesc.

Întru mulți ani, Stăpâne!

La cuvântul păr. Cons. R. G. Ancușă a răspuns emoționat P. Sf. Sa cu discursul care se publică în fruntea foii.

† Prot. Prof. Dr. Ștefan Pop

În dimineața zilei Domnului de 12 din prima lună a anului 1947. Prea Veneratul Păr. Prot. Dr. Ștefan Pop a plecat din viața pământească.

Ne-am așteptat la această senină trecere din viață a păr. prof. Dr. Ștefan Pop „Taica Ștefi“ al nostru, căci de vreme îndelungată o boală grea îi rodea sănătatea și totuși vestea morții lui, Duminecă dimineața a fost pentru noi o dureroasă surpriză.

Lin ca și fulgul de zăpadă s'a stins viața acestui mare cărturar al Academiei noastre teologice, în al 21-lea an al etății sale, stimat de superiorii săi ierarhici și iubit de colegi, precum și de generațiile de preoți cari au avut fericirea să-i fie elevi.

Acum s'a dus înaintea dreptului Judecător ca să-și deie seama de felul cum a administrat talentul încredințat lui, alături de prietenii săi Dr. Petru Barbu, Dr. Iosi Olariu și toți înaintea stătătorii școlii noastre, trecuți în lumea dreptilor.

Adormitul în Domnul s'a născut în satul Dobrești jud. Severin, la 16 Martie 1866 din familie de preot.

Liceul l-a terminat la Beiuș, în anul 1884. Teologia a studiat-o la Budapesta între anii 1884—1888 ca bursier al fondului religios catolic regnicolar, în seminarul central catolic.

A urmat două semestre la Facultatea de Drept și Științe de Stat din Budapesta și a fost promovat Doctor în Dreptul canonic în anul 1900.

A fost hirotonit presbiter în Lugoj, la uniți în 1891, iar protopop a fost hirotesit în 1913.

A servit la greco-catolici, în comuna Iezvin, eparhia Lugojului până în Mai 1923, când anumite glasuri launtrice, anumite șoapte ale adâncului chemau pe fostul preot gr. cat. spre strana dreaptă.

La ortodocși a fost numit paroh în Recaș. De aici l-a chemat în toamna anului 1924 răposatul episcop Dr. Iosif Tr. Badescu la Teologia noastră ca profesor. Aveam puțini profesori la Teologie. România Mare îi sprânjise. Și adormitul în Domaul veni bucuros. Veni plin de mulțumire ca să se dăruiască grelei și nobilei misiuni a dascăliei. A servit la catedră cu conștiinciozitate până în 1 Octomvrie 1937, când a fost pensionat pentru limită de vârstă.

La început a propus Teologia Dogmatică, Apologetica, Istoria Bisericii universale și Istoria Bisericii române, dar mai târziu rămâne la studiul istoriei.

Ca profesor era îndrumătorul studenților, dându-le cu dragoste sfaturi, în legătură cu fel de fel de probleme, cu deosebire de caracter istoric și literar. Pasiunea lui era istoria, dar se ocupa și cu discipline teologice, căci avea cunoștințe enciclopedice.

Atât ca preot cât și ca profesor a dezvoltat o remarcabilă activitate literară.

Pentru aceste merite în anul 1924 a fost decorat cu Răsplata muncii pentru Biserică cl. I., iar Societatea culturală „Astra” din Sibiu l-a numit membru corespondent în secția de istorie și etnografie din anul 1912.

Dintre lucrări amintim câteva:

1. La Unirea Bisericii române, Tim. 1903.
2. Toleranța Bisericii la îngroparea eterodoxilor.
3. Primii gramatici bănățeni 1924, Caransebeș.
4. Frământări românești în jurul scaunului episcopal dela Arad 1929.
5. La trecutul Diecezei Caransebeșului, etc.

A colaborat la diferite reviste bisericesti ortodoxe și greco-catolice, scriind diferite studii și articole în Revista Teologică Sibiu, Biserica și Școala Arad, Foaia Diecezană Caransebeș, etc. Secretările lui sunt migăloase, orice chestiune o studia până ce o exhaurea complect. Deaceea e și citat mereu ce profesor de specialitate în lucrările lor.

Ca coleg a fost blând, bun, binevoitor față de toți cu sfatul și fapta. Nu era nimeni dintre noi pe care să nu-l fi servit cu prețioase îndrumări din vasta sa bibliotecă, când i ne adresam în vr'o chestiune ce ne preocupa.

Fiind mult timp suferind, în special toamna și primăvara din cauza astmei, a fost reținut mereu în cameră lângă cărțile lui dragi, cari îi țineau de urît, deși lui îi plăcea piața unde nimeni nu trecea neagrăit de verbul său.

De aceea tare se bucura când era cercetat.

Astăzi, nu mai e între noi. Se duce alături de prietenii de muncă, înmulțind crucile din istoricul nostru cimitir.

Dormi în pace ilustre părinte și prieten al nostru și al tuturor, tineri și bătrâni!

Ți-ai făcut deplin datoria în această lume, talantul nu l-ai îngropat în pământ. De acum ți-s'a gătit locaș de odihnă și cununa dreptății.

Veșnică să-i fie amintirea!

Prof. Dr. Zeno Munteanu
rectorul Academiei teologice

† Ana Velovan

(1855—1946)

S'a stins din viață, în dimineața zilei de 30 Noemvrie 1946, și doamna *Ana Velovan*. Împlinise 91 de ani. Vârstă patriarhală, trăită în duhul luminoasei tradiții creștinești a Bijuleștilor caransebeșeni și a Velovanilor rusbercâni.

*

Învățătorul profesor *Ștefan Velovan* (1852—1932) îndruma în anii 1877—1893 viața culturală a Caransebeșului. Era directorul Preparandiei, președintele Reuniunii învățătorilor confesionali din dieceză, al Casinei române și al Societății de cântări. Organiza conferințele învățătoresți și însuflețea, împreună cu Ioan Bartolomeiu și Ioan Ionașiu, lupta grănicerilor pentru alegerea, în șase legislaturi dietale, a generalului Traian Doda.

În aceeași perioadă de timp soția lui, doamna Ana Velovan, conducea Societatea femeilor române, aranja concerte, teatru, serate, ruga bisericii și expoziții de copii și de produse a muncii țărănești. Pe cea din 1 Martie 1891, patronată de episcopul Nicolae Popea și lt. mareșalul Alexandru Guran, care a expus 34 pânze ale sale din cele premiate la expoziția din Paris, o deschide cu următoarea cuvântare:

„...Valoarea acestei expoziții crește prin produsele păturii ce nu are cuvinte să ex-

riorizeze lucrul mâinilor sale. E țărâna română, al cărei geniu ne arată, neîndoios, râvna ei neasemuită de a munci.

Vă întreb, la care popor săvârșește femeia, alături de bărbat, lucrul câmpului și în același timp mâinile ei îmbracă dela cap până la încălțăminte cu lână, cânepă și în întreaga familie? Lucrul ei, chiar în forme rudimentare, are meritul propriei sale origini.

Să cultivăm acest geniu, geniul femeii române. Să învățăm ce avem de învățat și să îndreptăm ce avem de îndreptat în viața ei!

Acesta este scopul expoziției noastre...“

Guvernul României, care avea ministru al instrucțiunii pe Tache Ionescu, încredințează la 1893 conducerea învățământului normal din țară pedagogului herbarțian dela universitățile din Viena și Gotha, Ștefan Velovan.

El părăsește Caransebeșul la 5 Octombrie 1893.

În cadrele sărbătoririi sale pentru cei 16 ani, pliniți cu rodire în slujba învățământului bănățean, Andrei Ghidiu și Traian Barzu îi omagiază consoarta, animatoarea vieții sociale din orașul nostru.

După 33 de ani, Ștefan Velovan revine la... Rusca moștană.

Cele 49 promoții de învățători, educați de el, *Învățătorul învățătorilor*, în școlile normale din Caransebeș, București, Câmpulung și Craiova și, fortificați în propovăduirea luminii de scrierile lui de filozofie și pedagogie, utilizându-i planul de învățământ, au creiat o mișcare pedagogică proprie, cunoscută sub numirea de *curentul velovanist*.

Aprobând acest curent, Ministerul instrucțiunii publice confere în 1926, anul trecerii la pensie a profesorului Ștefan Velovan, Școlii normale din Craiova, pe care a direcționat-o trei decenii, dreptul de a-i purta numele. Iar Oltenia, care l-a ales și deputat în primul parlament al României întregite, îi ridică în 1938... statuie.

Ștefan Velovan moare la 26 Iulie 1932 în vila sa „Ștefanica“. În dimineața acelei Dumineci cântase, ca de obicei, în strana bisericii zidită de părintele său, preotul Nicolae Velovan (1820-1903), fericirile și irmosul.

Și... cimitirul Caransebeșului, în care odihnesc precursorii: dascălul de dascălie Efrem Zăcan din veacul al XVI-lea, proto-presbiterul pedagog Ioan Tomici din veacul al XVII-lea și directorul național Constantin Diaconovici-Loga din cel al XVIII-lea, îl primește și pe Ștefan Velovan. O cruce albă îi arată mormântul. E troița de piatră, ruptă din stânca Ruscăi. Locul de închinare al dascălimii ambelor Banate, cel al Timișanei și cel al Olteniei. În ziua a treia de Crăciun *aci* își preamăresc ei Maestrul.

În umbra ei și în cultul slăvirii numelui lui și-a trăit văduvia-i curată, tovarăsa de viață a soțului, creator de epocă în istoria pedagogiei. Casa doamnei Anica Velovan devine locul de întâlnire al intelectualilor care îi înțelegeau această cinstitoare de voțiune. Dar ea era și adăpostul celor obijduiți, al celor suterinzi și al celor care îi adăstau bătrâneștile-i sfaturi. „Îmbrăcată în milostivirile îndurării, cu bunătate și cu iubire“ (Col. 3, 12), ea urma Scriptura: „Cade-se să ajuți pe cei neputincioși, căci ești mai fericit când dai, decât când iai“ (Fapt. 21, 25).

*

„Ziua grăbește însă spre... înserare“ (Luca 24, 29).

Anii, îngrămădindu-i, îi debilitază ființa-i terestră...

Intr'o seară, în cea în care se slujea vecernia apostolului Andrei în biserica catedrală, pe care tatăl ei — Eftimie Biju (1824—1890) o epitropise în anii 1854—1870, ea spuse nepoatelor ei: „Lăsați-mă să merg la Stăpânul meu!“ (I. Moise 24, 26). Și..., „culcându-se, adormi în pace“. (Ps. 4, 8).

Ostenitoare la înființare și colaboratoare în primii ani ai vieții Foaii Diecezane, organul nostru îi înregistrează, cu cinstire creștinească, dispariția-i lină și neobservată, dar însoțită cu dăruirea casei dela Rusca, învățătorilor, iar a bibliotecii, Școlii normale Ioan Popasu.

Dna Ana Velovan a fost cea mai reprezentativă femeie a vremii sale.

Odihnească în pace!

Dr Cornel Corneanu

Oastea Domnului

Puterea Maicii Domnului Puterea Crucii

Intr'o familie din preajma Bucureștilor, copiii au fost câștigați de adventiști.

A venit vremea și părinții au plecat pe calea neîntoarsă. Copiii, de bucurie că au scăpat de părinții cari rămăseseră credincioșii Bisericii și în această calitate muștrau, cu bunătate, pe copiii lor abătuți dela Adevăr, își continuau „liniștiți“ calea rătăcirii lor.

Dar Dumnezeu care „nu se lasă batjocorit“ (Gal. 6, 7) a dat o lecție sguđuitoare unuia dintre acești copii.

E vorba de una dintre fete, care ajunsese acum la vârsta de 24 ani.

Intr'o Vineri către seară plecase la adunarea adventistă din satul apropiat, care era peste apa Argeșului.

Când a fost să ajungă aproape de apă, deși era încă în plină zi, i s'a întunecat mintea și a început să orbăcăiască în întuneric. Părea că este o noapte din acelea în care s'a adunat tot întunericul lumii. Văzând că aceasta este o încercare dela Dumnezeu a început să se roage. Dar parcă și mai mare se făcea întunericul. În clipele când se sbătea, fără nici un ajutor, pe malul apei, și-a adus aminte că atunci când era copilă, măicuța ei i-a spus într'o zi așa: „Fata maicăi, să știi că necazurile sunt pe oameni. Când vei ajunge vr'odată la ananghie, să te rogi *Măicuții Domnului și să-ți însemnezi fruntea cu semnul Crucii*, și dacă vei avea credință, vei vedea pe dată puterea cea mare a lui Dumnezeu“.

Căută să se apere de acest gând, care îi venea din străfundul sufletului. Era doar adventistă și nu voia, nici de cum, să audă de Maica Domnului și de Cruce!

Dar vremea înainta și întunericul dinaintea ei era așa de gros că putea să-l taie cu cuțitul.

Atunci duhul mamei birui. Se hotărî să îl asculte. Pentru întâia dată de când era mică de tot!

Un șivoi de lacrimi porni din inima ei și se rugă întocmai precum o învățase mama.

Minunea nu zăbovi. Întunericul se dădu la o parte. Soarele apărui. Acum putea trece Argeșul. Dar cugetul ei luminat

de Maica Domnului și de Sfânta Cruce o îndrumă să se întoarcă acasă, să nu mai meargă la rătăcirea de până acum.

Cel dintâi gând al ei fu să meargă la preotul pe care îl ocolise și să-i mărturisească ce-i făcuse Dumnezeu pe drum.

Și astfel se întoarse la Biserică o adventistă, continuând a-și avea bucuria adunărilor, chiar în acel sat, unde era o grupare a Oastei Domnului.

Și iată cum se adeverea că „pentru cei chemați la mântuire, Crucea este puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu“ (I. Cor. 1, 24) iar Maica Domnului este mama noastră, dată de Domnul însuși pe Cruce (Ioan 19, 27)

I. Gh. Oprișan

RECENZIE

ILARION V. FELEA: Religia iubirii

Arad, Diecezana 1946

Protopopul Ilarion V. Felea, profesor la Academia de Teologie ortodoxă din Arad e unul dintre cei mai valoroși scriitori bisericesti din Ardeal.

Scrierile Sf. Sale au depășit de mult granițele înguste ale eparhiilor și au străbătut toate colțurile țării noastre. Preoții în special citesc cu multă dragoste lucrările frumoase, pline de pilde și înțelepciune creștinească.

După „*Duhul Adevărului*“, lucrare premiata de Academia Română, „*Religia iubirii*“, e noua carte întregitoare a „*Duhul Adevărului*“, unde problemele vieții creștine, sunt discutate în cincizeci de meditații și conferințe religioase învățătura ortodoxă despre esența și permanența creștinismului. Munca n'a fost ușoară, perseverența Sf. Sale a învins toate greutățile și astfel a apărut în 566 pagini o adevărată apologetică, mai plăcută și atrăgătoare decât cele oficiale.

Omul trudit al zilelor noastre, care trece prin atâtea crize, mereu își pune întrebarea, ce este lumea, cine o guvernează, care-i rostul omului pe pământ, există suflet și nemurire, religia poate satisface cerințele spirituale, creștinismul mai poate dăinui azi? Iată o seamă de întrebări la care Protopopul Ilarion V. Felea răspunde în mod hotărît, ținând seama de toate creațiile puternice ale omului, arătându-le în lumina religiei, științei, artei și a filosofiei.

Incepând cu religia, pe care o analizează din timpurile cele mai vechi, înșirând toate teoriile ce există până azi, combatându-le, ajunge la creștinism — „**Religia iubirii**” —, care-i izvorul viu al vieții și al fericirii umane.

În „*Religia iubirii*” nu vom găsi o serie de date rigide, de termeni teologici și filosofici greoi, o gândire abstractă, o metodă severă — ci ea este înainte de toate un suflu spiritual, un avânt spre divinitate, o călăuză bună pe drumul greu, încercat al vieții plin de amărăciune, de tristețe, acelora, cari cred și nădăduesc în împărăția cerurilor și a vieții viitoare ce va să vie.

„*Religia iubirii*”, mai cuprinde și capitole interesante din istoria religiilor, comparați între diferite religii și religia creștină, își aceasta constituie o noutate a lucrării, fiindcă în prea puține cărți apologetice găsim, o expunere mai amplă a istoriei comparate a religiilor.

Fiecare meditație poate constitui un subiect de predică aleasă, poate fi și o conferință instructivă, pentru orice creștin, dornic de cuvânt sfânt.

O calitate pe care o apreciem în mod deosebit la Protopopul Ilarion V. Felea, este claritatea stilului și exemplele nenumărate ce ni le dă Sf. Sa bine alese, ele ilustrează în mod deosebit subiectul tratat.

Preoții și intelectualii creștini au ocazia acum să întregească și să aprofundeze problemele ce le-au găsit în „*Duhul adevărului*”, în „*Religia iubirii*” a Protopopului Ilarion V. Felea. De aceea o recomandăm cu toată căldura, citirea ei constituind o adevărată desfătare sufletească și un imbold la fapte creștine.

Pe Sf. Sa îl felicităm și-i dorim spor la muncă!!

Prof. C. Rudneanu

INFORMAȚII

Serbarea Botezului Domnului în Lugoj

Lugojul tradițiilor culturale, cetate veche de rezistență românească și creștinească a Banatului, a avut deosebita cinste de a primi cu toată solemnitatea și de Bobotează ca și în ziua a II-a de Crăciun pe P. S. Sa Părintele Episcop Veniamin, care înconjurat de un mare sobor de preoți, a oficiat în Catedrala arhiplină de credincioși, pentru a doua oară anul acesta, Liturghia arhierască.

La sfârșitul Sf. Liturghii s'a ieșit cu procesiunea la marginea Timișului, în apropierea podului de fier, unde s'a făcut sfințirea apei de P. S. Sa, în prezența tuturor autorităților civile și militare și a unui număr impresionant de credincioși, care au ținut să fie prezenți la această mare sărbătoare creștinească cu tot gerul aspru, spre a-și mărturisi credința în Hristos Domnul și a-și cinși Arhi-păstorul.

Atât la oficierea Sf. Liturghii, cât și pe drum cu procesiunea, ca și la sfințirea apei, răspunsurile la ectenii le-a dat neîntrecutul cor tănățean „Ioan Vidu”, de sub conducerea Dlui profesor Dimitrie Stan, un priceput și însuflețit dirijor și un convins și bun creștin al bisericii noastre strămoșești.

În cinstea P. S. Sale, tot „Corul I. Vidu”, a aranjat o masă în Căminul Său, la care pe lângă membrii Corului și-au ținut de datorie să ia parte însuși Dl. Dr. Titus Ionescu, prefectul județului, ca și ceilalți conducători de autorități și foarte mulți buni fii ai sf. noastre biserici ortodoxe.

Un reportaj mai amplu publicăm în nrul viitor.

Inmormântarea Păr. Prot. Prof. Dr. Ștefan Pop, distins și neobosit colaborator al nostru ani de-a rândul s'a făcut în ziua de 14 Ianuarie a. c. de către Prea Sf. Sa Păr. nostru episcop Veniamin înconjurat de un impunător sobor de preoți.

Cuvântul de despărțire l-a rostit Păr. Prot. Dr. Zeno Munteanu, rectorul Acad. noastre teologice, iar răspunsurile le-a dat dublul quartet catedral.

† **Protos. Macarie Gușcă**. În dimineața zilei de 9 Ianuarie a. c. s'a stins din viață ctitorul bisericii și întemeietorul vieții mănăstirești din Valea Godinovei (Vasiova) Protos. Macarie Gușcă, în vârstă de 81 ani.

Corpul neînsuflețit al aceluia care n'a cunoscut odihnă în această viață, a fost depus în biserică, unde timp de trei zile, nenumărați credincioși din satele din apropiere s'au perindat prin fața sicriului lui.

Duminecă în 12 Ianuarie a fost prohodit de Prot. Dr. M. Bănescu și Prot. P. Toma, ca delegați ai P. S. Sale Episcopului Veniamin și ai Consiliului eparhial asistați de Prot. Dr. N. Iorgovan, Pr. Petrovici-Vasiova, Gh. Pălean-Câlnic, Ierom. N. Pintilie și Pr. Pl. Oancea-Vasiova.

Viața și faptele regretatului și Veneratului Protos. Macarie au fost prezentate mulțimii de credincioși, care au asistat la această tristă ceremonie, de Prot. Dr. M. Bănescu.

Corul maicilor și corul Oastei Domnului din Reșița-Română au dat răspunsurile.

Apoi corpul neînsuflețit a fost scos din biserică pe brațele preoților slujitori și așezat în mormântul săpat alături de mormântul Protos. Vichentie Mălău.

Schitul de pe Muntele Semenic urmează să fie pietat. La acest lucru s'au înscris până acum Dl. dir. Gen. Al. Pop cu familia pentru 3 icoane în val. de 1,100,000 Lei; Dl. dir. V. Dumitriu cu familia pentru 1 icoană și 4 prăznicare, val. 600,000 Lei și Sindicatul forestier-Văliug, pentru 5 icoane în val. de 2,500,000 Lei.

PARTEA OFICIALĂ

ORDIN CIRCULAR

Nr. 46 B 1947.

Cu ordinul nostru Nr. 946 B. dela IV 1946 urgitat de mai multe ori și repetat în Foaia Diecezană Nr. 36—37 din 1946 cu Nr. 5953 B. dela I IX 1946, s'a dispus facerea unei colecte de cereale, bani, etc. din casă în casă prin preot și epitropi, pentru un fond de ajutorare (al milelor) central din care să se dea ajutoare unde e lipsa mai mare. Deși termenul a fost de 15 Octombrie 1946 am primit până acuma rezultate dela un număr neînsemnat de preoți, deși au trecut 4 luni.

De aceea dispunem pentru ultima dată ca fiecare preot să înainteze **Of. protopopesc până la 1 Februarie** a. c. raport despre rezultatul colectei la care va anexa lista de colectă, și un proces verbal al Consiliului parohial semnat de toți membrii și de epitropi, în care se va arăta ce cereale s'au colectat și cum s'au valorificat și să se constate dacă s'a mers sau nu din casă în casă, cum s'a dispus. Bani rezultati să se trimită la Episcopie prin C. E. C. Nr. 89676, cunoscut că nu se recunosc spesele detrase pentru porto prin mandat poștal.

P. Cuc. protopopi vor înainta Consiliului eparhial *până la 10 Februarie* a. c. un tablou cu sumele colectate, la care vor anexa rapoartele preoților și listele de colectă.

Intrucât dela preoții neglijenți nu vor sosi rapoartele cerute până la 1 Februarie a. c. P. Cuc. protopopi vor trimite curieri pe spesele lor ca să aducă până la 10 Februarie a. c. acele rapoarte și rezultatul colectei.

Cuc. preoți cari până la 1 Februarie a. c. nu au făcut colecta și nu au raportat vor fi suspendați pe o lună dela oficiu și beneficiu și vor fi dați și în judecata Consiliului spiritual pentru neglijență și pentru nerespectarea ordinului dat.

P. Cuc. protopopi vor arăta numele preoților cărora li s'au trimis curieri spre a fi pedepsiți pentru neglijență.

Nu se admite nici o amânare sau scuze, nici pentru preoți, nici pentru protopopi.

Caransebeș, la 8 Ianuarie 1947.

Episcop:
† VENIAMIN

Consilier referent:
Romul G. Ancușa

Redactor responsabil Pr. ILIE V. CAMPIANU revizor eparhial

NOTĂ OFICIALĂ

Nr. 48 Bs. 1947

Ministerul Cultelor cu adresa Nr. 56.483 din 31 Decembrie 1946, ne aduce la cunoștință că, începând cu data de 31 Ianuarie a. c. nu mai sunt valabile actualele carnete de călătorie pe C. F. R. cu 50% reducere.

Cu data de 2 Ianuarie a. c. a început emiterea noilor carnete de călătorie pe C. F. R., cari au fost limitate la 12 pe an și carnetele se eliberează numai pe un an.

În urmare se invită toți P. Cuc. protopopi și C. preoți și cântăreți bisericești din cuprinsul eparhiei noastre a înainta prin Oficiul protopopesc câte 2 exemplare de fotografii pentru P. C. Lor și membrii familiari precum și chitanța de platire a taxei la C. F. R. pentru carnete cl. I. 12.000, cl. II. 9.000, cl. III. 6.000.

Pe dosul fiecărei fotografii se va scrie citet numele și pronumele, comuna și județul, iar pentru copii se va scrie și ziua, luna și anul nașterii.

Termenul ultim de înaintare a fotografiilor și chitanțelor este 1 Februarie a. c.

Caransebeș, la 15 Ianuarie 1947.

Episcop: Secretar eparhial:
† VENIAMIN Prot. Petru Toma

CONCURSE

Nr. 6007 B. 1946.

Se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului vacant de preot dela biserica noastră catedrală din Caransebeș.

Doritorii de a ocupa acest post, fiind candidați de preoți ori diaconi hirotoniți și fiind absolvenți ai Academiei teologice sau licențiați ori doctori în teologie, precum și având examenul de calificare preotească pentru parohii de cl. I, să-și înainteze cererile lor, înzestrate cu toate documentele cuvenite, Consiliului eparhial.

Dotarea acestui post este de Lei 158.350 — salariu lunar din bugetul Ministerului Cultelor, plus celelalte indemnizații și sporuri legale. Preotul ales va avea să îndeplinească serviciul încredințat de Consiliul eparhial.

Caransebeș, la 10 Ianuarie 1947.

1—2 Consiliul eparhial

Nr. 39 B. 1946.

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de diacon dela biserica noastră catedrală din Caransebeș.

Cei ce doresc a ocupa acest post fiind absolvenți ai Academiei teologice sau având examenul de licență sau doctorat dela vre-una din Facultățile de teologie din țară și având examenul de calificare preotească pentru parohii de cl. I, să-și înainteze cererile lor, înzestrate cu toate documentele cuvenite Consiliului eparhial.

Retribuțiunea acestui post este de Lei 158.350 salariu lunar din bugetul Ministerului Cultelor, plus celelalte indemnizații și sporuri legale. Cel ales va avea să îndeplinească serviciul încredințat de Consiliul eparhial.

Caransebeș, la 10 Ianuarie 1947.

1—2 Consiliul eparhial

Tiparul Tipografiei Diecezane Caransebeș